

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and Published for the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a Joint Stock Company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавництво, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Радянському Домі, на розі вулиць Річард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РОБІТНИКИ АВТОМОБІЛЕВОЇ ІНДУСТРІЇ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

На сході Канади, головню в пограничних містах коло Дітроїт та в Ошаві є великі автомобільні фабрики американських капіталістів. Одно з таких міст — Форд Сіті — навіть назване іменем автомобільного короля Форда, який має в тому місті велику автомобільну фабрику. Є там також фабрики інших автомобільних компаній, а одна з них має велику фабрику в Ошаві.

Через те, що канадський уряд встановив високе ціло на довіз автомобілів із Злучених Держав до Канади, американські капіталісти побудували свої фабрики в Канаді й таким чином і ціла уникають і свої автомобілі продають тут значно дорожче, ніж в Злучених Державах.

До недавнього часу Форд уважався "непоборимим" продуцентом автомобілів. Однак за кілька останніх років дуже зросли й розвинули свою індустрію інші великі автомобільні компанії, а головню Джeneral Моторс, яка сама об'єднує кілька великих компаній — і ці компанії притиснули Форда до стіни. Щоб рятувати своє положення автомобільного короля, Форд примушений був перебудувати всю свою індустрію, встановивши нові машини й виробляти такі автомобілі, що могли б конкурувати на ринку з автомобілями інших компаній.

Мільям було б думати, що капіталісти конкурують між собою тільки запродаженням нової, наймодернішої машинерії, тобто раціоналізацією продукції. До машин вони мають ще "додавки" — робочу силу. При сучасній механізації виробництва робітник позбавлений всякої самостійності, він є тільки додатком до машини. Він живе працювати так, як працює машина, забуваючи, що він живе створюючи. А надто це відчувається в автомобільній індустрії.

Для конкуренції із своїм суперником на ринку — кожний капіталіст старается підвищити якість товару і удешевити його виробництво. Тож, як ми сказали, капіталісти роблять це через запровадження найновіших машин, які дають їм змогу шкоро виробляти товари при меншій скількості робітників, які заставляють самих робітників працювати так, як машина, тобто інтенсифікують працю. Капіталісти це й цим не обмежуються. Вони, користуючись з того, що завдяки новим машинам виклинули на вулицю тисячі робітників, знижують платню тим, які залишилися при праці.

Форд, у фабриках якого праця машинізована до неймовірних розмірів, встановивши у своїх фабриках найновіші машини, усунив від праці десятки тисяч робітників. Потім почав поступово приймати назад, але приймати так: старого кваліфікованого здорового робітника, що мав вже більшу платню, він приймав на таку роботу, на якій менша платня, мовляв, той роботи, що ти робив попередню, нема вже, тому, як хочеш, бери дешевше. Як хочеш? Робітник бере те, що пан дає. В такий спосіб Форд пересів у своїх фабриках робітників, знижуючи старим кваліфікованим робітникам заробітну платню.

Воротися робітникам тяжко, бо у Фордових фабриках юні нема. Вихвалявся передмісний конгрес Американської Федерації Праці, який відбувся в Дітроїті, що організує юнію у Форда, однак закінчився він богослуженням і на тому все закінчилося.

Від якогось часу між робітниками автомобільної індустрії в Канаді почався рух за юнію. Почин цьому дав страйк робітників автомобільної фабрики в Ошаві минулої весни. Рух за юнію почався в Бордер Сіті, де вже започатковано Індустріальну Юнію Автомобільних Робітників. Тепер робляться старання скликати конференцію представників всіх юній автомобільної індустрії в Канаді для зорганізування одної всеканадської юнії в автомобільній індустрії, такої юнії, що могла б стати до боротьби проти знижки заробітної платні, проти побишування для праці та за кращі умови праці взагалі. Конференція має відбутися в Торонто, в Принц Джордж готелі, 3. листопада. Українські робітники, що працюють в автомобільній індустрії, повинні щиро підтримати справу організації юнії автомобільних робітників.

"ЧЕРЕЗ КОЛЮЧУ ОГороЖУ".

(З редакційної статті в московській "Правді".)

Шестий Конгрес Комінтерну схарактеризував період повоєнного світового розвитку, в який ми вступили, як третій, новий період, що визначається загостренням класової боротьби, викликаній новим приплив революційної хвилі, полівищення пролетаріату. Не вважаючи на урочисте оголошення і широко розрекламований "мир у промисловості", класова боротьба зростає. Щодня надходять відомості, які свідчать про зростання страйкового руху, про економічні бої в Німеччині, Франції, Польщі, Чехо-Словаччині, Злучених Державах та далекій Австралії.

Позиція реформізму цілком викристалізувалася. Він чимраз нахабніше й задикуватіше бряжчить протирадянською зброєю, безсоромніше розколює робітничі ряди, чимраз відвертіше намагається приборкати пролетарську боротьбу на всіх фронтах. І хід подій де-далі, то все більше потребує якнайшвидшого збільшення революційної боротьбу з контр-революційним реформізмом.

Бірмангемський з'їзд англійської Партії Праці був яскравим продовженням конгресу трейд-юніонів у Свансі. І, оскільки в Партії Праці "добрі" мільйонери (пану Мослі) почали заживляти з обуреними пролетарями, тину Ленсбері мав підстави заявити, що англійська Партія Праці є "не класова партія". А втім, пан Ленсбері має рацію тільки з одного боку;

Партія Праці давно перестала бути класовою пролетарською партією, та за те вона стала класовою "буржуазно-робітничою" партією.

Положення половинчата позиція, що її зайняла опозиція з'їзду, безперечно, нікого не обдурить. І коли Бранн міг кинути крилату фразу про те, що провідні Партії Праці є тільки "карета швидко допомоги для капіталізму", то всякий англійський робітник може запитати Бранна: "Чому-ж він сам і далі служить за молодого погонича в цій кареті?"

У капіталістичній гіденбургівській Німеччині класова боротьба ламає нову огорожу, яку ретельно будують реформісти. Пролетарські маси, робітники й робітничі, на чолі яких стоїть німецька компартія, й далі енергійно боряться проти "панцирної" політики соціал-демократії. Проти волі реформістів і вопереч їхньому арданщитку страйкує 50,000 робітників корабельного будівництва. Соціал-реформісти роблять усе, що від них залежить, щоб зрівнати боротьбу. Буржуазія просто каже, що в справі страйколомства вона покладається на реформістів.

У Франції зростає страйковий рух серед текстільників. Настрий робітників бойовий.

У Польщі соціал-фашисти зірвали були страйк робітників, але, за останніми відомостями, цей страйк вибухає знову — застрйкувало 40,000 мужиків пролетарів.

Боротьба точиться й на інших дільницях капіталістичного фронту. Про неї надходять відомості і з Злучених Держав, і з Австралії. Все це свідчить, що робітничий рух з силою поривається вперед, що пролетаріат не тільки може перейти, а й переходить під розгорнутими революційними прапорами в контр-наступ проти капіталістів, проти буржуазної держави, проти контр-революційного соціал-реформізму.

ЩЕ РАЗ -- СОТІЙ РАЗ ПРО ОДНО Й ТЕ САМЕ.

II.

В попередній статті спинилися ми на тому, яке завдання має преса та яку вагу надають її в Радянському Союзі й сказали, що порівняємо його з завданням робітничої преси в капіталістичних країнах.

Починаємо по порядку. В Радянському Союзі, як говориться в резолюції наради редакторів, завданням преси є охопити найширші верстви трудящих для проведення перевирборів рад, і справа перевирборів рад мусить стати в центрі уваги радянсько-партіної преси.

Порівняймо це завдання із завданням робітничої преси в капіталістичній країні. Уявимо собі вибори в капіталістичній країні — яке завдання в них робітничої преси? Відміне він завдання радянської преси тільки в другій своїй половині: "охопити найширші верстви трудящих, розсіяти їм зміст виборів в капіталістичній країні, викрити всі злудні каїчч так званої демократії й старатися провести справжніх робітничих представників" — ось завдання робітничої преси в капіталістичній країні.

Далі: основне завдання радянської преси — зорганізувати найширші маси трудящих довкола гасел комуністичної партії. Такі самісінькі гасла комуністичних партій в цілому світі, отже таке саме завдання й комуністичної преси. Правда — деякі гасла компартії капіталістичних країн а компартії Радянського Союзу мають відмінний зміст. Наприклад: "організувати трудящих навколо гасел соціалістичного будівництва" — це комуністичне гасло тої партії, що вже повалила капіталізм. Комуністичне гасло партії капіталістичної країни в даному разі звучати-ме так: "організувати трудящих для повалення системи визиску й встановлення диктатури пролетаріату".

А завданням комуністичної преси, справжньої робітничої преси в капіталістичній країні є: організувати трудящі маси довкола цього комуністичного гасла — довкола гасла за повалення капіталістичної системи й встановлення диктатури пролетаріату. І розвинути політичне виховання трудящих мас довкола гасел — оце є найголовніше. Політичне виховання мас, в першу чергу політичне виховання самих членів партії, членів трейд-юніонів, освітних, заогомових, кооперативних і інших робітничих організацій — це є найголовніше завдання робітничої преси і в капіталістичних країнах. Без політичного класового виховання мас — нема революційного руху, а головню нема революційного проводу в тому руху, коли він вибухає стихійно.

Політичне виховання мас — це найтяжче завдання. Лекше можна робітника заігнитувати, захопити, в багатьох випадках переконати, але виховати його політично, виховати його

так, щоб він у всіх справах, у всіх запалютих питаннях міг орієнтуватися, вистояти непохитно — справа надто трудна. Трудна вона тому, що робітник, будучи від дня свого народження уполісжений соціально — не мав освіти. "Освіта", що він її отримав дитиною на шкільній лаві (якщо взагалі він на ній сидів), була отруєно його дитячого розуму. Там його вчили лише "прийдімо покланіюся". Коли робітник виріс, вороги робітничої класи воїли в него, що політика — це щось брудне, негідне бідного чесного робітника, що її купується за літок ковбаса. Політика, політикантизм — це в очах пересічного робітника звучить, як шахрайство. Та не тільки звучить — він бачить це на власні очі, він має багато прикладів. Але ця продажна буржуазна "політика" нічого спільного не має з політичним вихованням трудящих мас в класовому дусі.

Тому то якраз робітничою треба виховувати в класово-політичному дусі. Як довго він, робітник, не матиме справжнього політичного виховання, так довго він буде дивитися на політику, як на політикантизм і не розбиратиме зерна від полови, так довго він житиме не власним розумом, але настроями, буде хилитися туди, куди вітер ве.

Щоб бути робітничою класово-політичною свідомістю — треба читати робітничу пресу, треба студіювати її провідні статті на біжучі політичні теми, треба виховуватися цілими роками на шпальтах комуністичних газет, треба життєві приклади порівнювати з тим, про що пишеться в газеті.

Для цього-ж якраз треба ширити робітничу газету між працюючими. Політичне виховання можна діставати з книжок, лекцій — але воно там має більш теоретичний зміст. Газета-ж пише на теми дня, вона подає біжучі факти, світові події й зараз же виносне їх з класової точки погляду.

Редактор "Известий" у своїй доповіді на нарадах редакторів сказав, що в Радянському Союзі вже на кожних двох робітників припадає один примірник газети. Це вже величезне досягнення. Як в порівнянню до цього мається справа в капіталістичних країнах?

Якщо деякі капіталістичні країни можуть таким, або ще більшим досягненням похвалитися, то все-ж такі тут питання: яку пресу читає робітничий клас в капіталістичних країнах? Може Злучені Держави скажуть: у нас на кожного робітника припадає по дві газети — тоді ми питаємо: які це газети? Чи ці газети виховують робітника політично, чи вони його деморалізують?

Тому ми, як пролетарі, як комуністи, ставимо справу так: скільки робітників в капіталістичних країнах читають робітничу пресу? Чи припадає там одна справжня робітничача

газета хоч на п'ятьох робітників? Сумніваємося.

А поставмо ми перед собою питання, яке нас найбільше докикає: на скільки українських робітників в Канаді припадає одна українська робітничача газета? На п'ятьох одна, на десятьох одна? Коли-б в Канаді на кожних п'ять українських робітників припадало одно число "Українських Робітничих Вістей" то, я певний, тоді не треба було-б так багато писати про потребу поширення преси,

а ще менше треба було-б агітувати в часі листопадової чи травневої кампанії про допомогу своїй пресі. Також тоді "Укр. Роб. Вісти" виходили-б не три рази на тиждень, але щодня.

В сьогорічній листопадовій кампанії ми повинні докласти всіх старань, щоб "Укр. Роб. Вісти" були бодей в кожній другій робітничій хаті, щоб на кожних трох робітників — один читав робітничу газету. Валинець.

У "НОВОМУ" ЄГИПТІ.

(«Я — єгипетський уряд».)

Липневий переворот у Єгипті відразу змінив усе внутрішнє життя цієї, що ніколи не знала повної волі, країни. Змінив, звісно, на гірше. Ті невеличкі свободи, що здобути були крокво єгипетського народу в Англіїців та їхньої лаялки псевдо-короля Фауда, всі ці гарні, хоч тільки на папері, фрази й статті Дестура (єгипетської конституції) — за одну хвилину пішли шкеребеть. Життя пішло по іншому, життя стало "новим", сам Єгипет став "новим".

Преса навіть у цій країні відбиває нові настрої. У всякому разі з преси можна виявити характер цих нових настроїв. Гострою тону, де-яка критика, властива єгипетським газетам до перевороту, тепер перетворилася на замасковане слово, почувається приховане незадоволення, а справи внутрішнього життя зовсім замовчують. Із сторінок єгипетських газет зникає Єгипет. Вони виитають десь у повітрі, говорять тільки про європейське життя, літературу, театр, міську обивательську хроніку. І не вважаючи на це, газети переслідують, закривають, штрафують. Мабулять тільки за інерцією. Газети порожні, нудні, байдужі, нецікаві. Зовсім як сирійські газети в часі "епіхи наступу" французького воєнства.

Таке обличчя преси "нового" Єгипту, Єгипту після перевороту. З преси вже можна уявити, який режим панує в цій країні; бракує тільки характерних рисок, яких нема на порожніх сторінках єгипетської преси: розмовляв, заведеної преси. Нема цих характеристик і в європейській буржуазній пресі, що користається тільки з британської інформації чи єгипетськими газетами.

Те, чого бракує, виявили останні числа індійської газети "Земіндар", редактор якої Зафар Алі Хан тільки-но повернувся з Єгипту. Він іхав до Меки на прощань, звідти заїхав до Єгипту, щоб передати єгипетському народові симпатії Індусів. Зафар Алі був свідком перевороту й устиг проброти там іще кілька днів, уже при "нових" подаяках, у "новому" Єгипті, в Єгипті поліційно-фашистського терору, терору британського воєнства.

Каїр був галасливим ще 20. липня, за день до перевороту. Ніхто ще не сподівався грози, хоч хмари вже давно нависли над країною.

Раптом ціле місто наповнило британські салдати, британська поліція, озброєні, готові до бою. Єгипетське військо, навіть гвардію, вивели з Каїру, а в їхніх порожніх касарнях розташувалися британські частини. Англійські урядовці отверто порядкували. Переворот зробили... Нарід розгніаний озброєні з голови до п'ят салдати. Тих, що спинялися на вулицях, хапали й заарештовували. Єгипетська поліція зникла без сліду, не видно було навіть єгипетської уніформи. Скрізь були Англіїці, Англіїці й Англіїці.

Парламент розігнано, конституцію скасовано. Скрізь призначено нових осіб, британських прихильників, що душею й тілом служать своїм господарям.

Після перевороту тисячі арештів. Знов та сама картина: британське військо, Англіїцька поліція, Англіїцько-урядовці. Тисячі шпигунів, агентів, зрадників скрізь вештаються, шукають, слідкують. Арешти, арешти й арешти. Приглушено говорять про масові розстріли

на днах, у фортеці, у в'язницях. Приватні збори, навіть родинні, заборонено, не дозволяють. Людей хапають на вулицях, заарештовують без ніякого приводу. Нарід збеновжений, нарід пригнічений і не встиг іще опам'ятатися.

Зовнішню спокійно: тисячі британських салдатів, урядовців і поліцаїв походжають спокійно замурованими вулицями цього галасливого міста, що не знало спокою ні вдень, ні вночі. Лекцій не дозволяють, театри, крім європейських, порожні; клуби, крім граальних, закриті; студентів, коли їх збереться два-три, заарештовують; редакції дістають грізне попередження, їх переслідують, закривають, штрафують.

Зафар Алі дає двом газетам розмову про Індію: як зусиллями індуських провідників знищено релігійну ворожечу, як мусульмани й Індуси об'єдналися та разом борються за свою волю, дарма, що були різні підступи "заінтересованих чужинців". Як зустрічали вони і як зустрічуть іще славнозвісну комісію Саймона, як Індуський 330-мільйонний нарід послав братерське привітання своєму молодшому братові — 14-мільйонному єгипетському народові. "Ми з вами, ми, як і ви, б'ємося проти спільного ворога — гнобителів".

Розмова вишла, але в тоні ослабленому. Цензура накладала свою брудну лапу. А Зафар Алі — злочинний агітатор, хоч і мула, хоч і повернувся шойно з хаджа (прощі), але він більшовик, якого підслала Москва.

Того-ж дня до нього в гоштинню прийшов поліцай цивільному.

— Прошу вас до коменданта поліції.

— Коли я потрібний у службовій справі, нехай пошлють надвірного агента поліції, коли-ж в особистій, нехай комендант прийде сам сюди до мене, — відповів Зафар Алі. Аре поліцай не розмовляв, заарештував редактора.

Комендант каїрської поліції, Англієць, був дуже роздратований він не вмів розмовляти звичайним голосом, увесь час кричав. Індус заявив, що поліційний комендант повинен передати йому те, що він хоче, через єгипетський уряд, бо він у Єгипті.

— Я — єгипетський уряд, — закричав комендант — ніякого іншого уряду тут нема...

І редактор "Земіндару" незалежно змушений був пересвідчитися, що це правда: справді він сам відчув, що в Єгипті не було й нема тепер ніякої іншої влади, крім влади британської поліції. Редактора заарештували, але від великих неприємностей його врятувала тільки випадково й побіжно згадана назва його газети, "Землі, що має величезний вплив на мусульманів Індії". Побойоючись незадоволення начальства через можливі заколоти, поліційний комендант змушений був обмежитися тільки висланям Зафар Алі з Єгипту.

Слідом за ним до Індії пішов папір, що Зафар Алі — мула й хаджі — більшовик і агітатор, якого послала Москва. Єгипетські газети, що вистілали на своїх сторінках що історію й поставилися з недоброю до комендантових слів, подумавши, що в Єгипті повинен бути ще якийсь інший уряд — зараз-же закрили, а одна газета "Аль-Аграм", що додала примітки до цих слів, ніякої шкоди не зазнала. Цим актом були ствержені,

зафіксовані й узаконені слова: "Я — єгипетський уряд"...

І до сьогодні британська поліція лишається єдиним урядом цієї нещасної країни... Урядом "нового" Єгипту...

А. Дал.

"СНЕП ШАТС".

СИЛА ПРЕСИ.

Хтось десь там в якійсь частині країни виступив проти чогось нелюдяного, проти правлячих кругів, проти існуючого порядку.

Сьогодня той "хтось" виступив публічно зі своєю критикою і сьогодні вже й читаємо по всіх великих денниках цілої країни.

Читаємо і думаємо: — От преса, поміюче все, що лише дістане. Служить для всього народу, для всіх класів суспільства. Містить добре, але містить і зле.

Катастрофа не дає. Капіталістична преса служить лише одній класі суспільства класі капіталістичній.

Вона ніколи не виступить з критикою проти панської класи та проти уряду, який заступає інтереси пануючої класи.

Коли ми читаємо між новинажками, що хтось виступав проти чогось нелюдяного і там заштовані його слова докладно, то в редакційній статті про те саме опісуються обширніше, натягається та пояснюється на різні способи і закінчення виходить, що той "хтось" говорив неправду.

Мало того. Преса посилає своїх репортерів до "визначених" людей, до урядників, наводить слова послів, президентів ріжних підприємств і, тоді "доказує фактично", що все в порядку, що нема нічого шахрайського, нелюдяного, що все це є видумки, брехня.

Пізнає фабрикється дописи, що їх мали би писати такі самі ті робітники, про яких говорилось, що з ними зле поводитися, а в тих дописах "протести" та "заперечення" проти особи, яка викрила і говорила неправду.

Читає все те споживає і заклопочений остається таке, як цього потрібно редакторам панської преси.

Така то робота капіталістичної преси!

Робітничій пресі тяжко боротися проти великої та могутньої панської преси.

Робітничача газета видається переважно один раз чи три рази в тиждень, а панська преса два і три рази денно.

Коли робітничача преса викриє в своїм тиждневим виданню кілька шахрайств в панській суспільній життю, то панська преса заперечить по кілька разів денно і читає панської преси, як-би він не бажав бути "вільнодумцем", падає її жертвою.

Хто сильніший, той виграє. Доки панська преса сильніша від робітничої, доти вона буде контролювати умови відстаєх робітничих і фармерських мас, доти вона буде виробляти т. з. "публічну опінію".

Коли-б тільки робітничача класова зрозуміла значення своєї преси так, як розуміє це панська класова, то в неї преса була б хоч настільки сильна, що буржуазна мусія-б числитися з нею так, як вона сьогодня числиться з голозом робітничої преси в Радсоюзі.

Драмака.

КРИВАВІ ВІЙСЬКОВІ ВПРАВИ.

Неначе справжня війна відбулася на маневрах кравківського гарнізону, які відбулися дня 15. вересня в селі Боженич коло Тарнова. По доносенням "Дзєнніка Людового" ч. 214 відділом кіновідео командував полк. Клебергер, а відділом піхоти полк. Крук-Шустер. В однім моменті видано розказ, щоби кавалерія виконала атаку на відділ піхоти. Проти регулярним вправ, кавалерія не спинялася на 10 кроків перед піхотою, але детіла повинні бути ще якийсь інший уряд — зараз-же закрили, а одна газета "Аль-Аграм", що додала примітки до цих слів, ніякої шкоди не зазнала. Цим актом були ствержені,